

Na osnovu člana 16 stav (1), člana 17 i člana 18 Zakona o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 88/07), direktor Državne regulatorne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost d o n o s i

PRAVILNIK O PRIZNAVANJU STATUSA KVALIFICIRANOG EKSPERTA

Član 1. (Predmet)

Ovim pravilnikom se za pravna i fizička lica propisuju uslovi za priznavanje statusa kvalificiranog eksperta, odgovornost kvalificiranog eksperta, kriteriji i postupak priznavanja statusa eksperta, sadržaj prijavnog obrasca, sadržaj i izgled certifikata za priznavanje statusa eksperta, obaveze nosioca autorizacije, plan potrebnog znanja za priznavanje statusa eksperta, kao i druga važna pitanja vezana za priznavanje statusa kvalificiranog eksperta.

Član 2. (Cilj)

Ovaj pravilnik ima za cilj uspostavljanje i održavanje sistema priznavanja statusa kvalificiranog eksperta za zaštitu od zračenja, odnosno za upravljanje radioaktivnim otpadom ili za sigurnost transporta radioaktivnih materijala.

Član 3. (Definicije)

Termini koji se koriste u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **Kvalificirani ekspert:** Lice odgovarajuće stručnosti u relevantnoj specifičnoj oblasti. To je lice koje ima potrebno znanje i odgovarajuću obuku da provede fizičke, tehničke i radiohemijske testove potrebne za procjenu doze i daje ekspertno mišljenje u cilju osiguranja efektivne zaštite pojedinaca i pravilnog korištenja i rada zaštitne i mjerne opreme, a odgovorno je za tehničke aspekte zaštite od zračenja profesionalno izloženih lica i pojedinaca iz stanovništva.
- b) **Kvalificirani ekspert za zaštitu od zračenja:** Kvalificirani ekspert za zaštitu od zračenja (u daljnjem tekstu: ekspert za zaštitu od zračenja) na bazi profesionalne procjene, mjerenja i ocjene daje ekspertno mišljenje nosiocu autorizacije o pitanjima vezanim za profesionalnu ekspoziciju i ekspoziciju stanovništva. To je lice koje posjeduje znanje, obuku i iskustvo potrebno za ekspertno mišljenje iz oblasti zaštite od zračenja u cilju osiguranja efektivne zaštite pojedinaca i koje je ispunilo sve kriterije za priznavanje statusa eksperta za zaštitu od zračenja, koji su definirani ovim pravilnikom.
- c) **Kvalificirani ekspert za upravljanje radioaktivnim otpadom:** Kvalificirani ekspert za upravljanje radioaktivnim otpadom (u daljnjem tekstu: ekspert za upravljanje radioaktivnim otpadom) je lice koje ima specifično znanje, iskustvo i kompetentnost da daje ekspertno mišljenje nosiocu autorizacije i operatoru skladišta radioaktivnog otpada, relevantno za sigurno upravljanje radioaktivnim otpadom i zaštitu okoliša od zračenja. To je lice koje je ispunilo kriterije za priznavanje statusa eksperta za upravljanje radioaktivnim otpadom, koji su definirani ovim pravilnikom.

- d) **Kvalificirani ekspert za sigurnost transporta radioaktivnih materijala:** Kvalificirani ekspert za sigurnost transporta radioaktivnih materijala (u daljnjem tekstu: ekspert za sigurnost transporta) je lice koje daje ekspertno mišljenje nosiocu autorizacije, relevantno za siguran transport, pakiranje, utovar i istovar radioaktivnih materijala. To je lice koje je ispunilo sve kriterije za priznavanje statusa eksperta za sigurnost transporta, koji su definirani ovim pravilnikom.
- e) **Angažirani odgovarajući kvalificirani ekspert:** Lice koje je ispunilo sve kriterije za priznavanje statusa kvalificiranog eksperta i koga je nosilac autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima zračenja dužan angažirati kao eksperta koji ima potrebno znanje i iskustvo relevantno za specifičnu vrstu radnih zadataka koje obavlja nosilac autorizacije.
- f) **Medicinske djelatnosti:** Stomatološka rendgenologija, dijagnostička i interventna radiologija, radioterapija i nuklearna medicina (dijagnostika i terapija).
- g) **Nemedicinske djelatnosti:** Ispitivanje bez razaranja – radiografska ispitivanja (industrijska radiografija), industrijsko ozračivanje za potrebe sterilizacije, ispitivanje bušotina, mjerenje prijenosnim mjeracima, detekcijske ili analitičke tehnike (debljine, gustine, nivoa, vlažnosti i drugo), mjerenje prijenosnim mjeracima, detekcijske ili analitičke tehnike (debljine, gustine, nivoa, vlažnosti i drugo), nemedicinska primjena otvorenih radioaktivnih izvora te proizvodnja uređaja koji proizvode zračenje i dodatne opreme.

Član 4.

(Odgovornosti eksperata)

- (1) Ekspert za zaštitu od zračenja razvrstan po pojedinim djelatnostima je:
  - a) ekspert za zaštitu od zračenja u medicinskim djelatnostima;
  - b) ekspert za zaštitu od zračenja u nemedicinskim djelatnostima;
  - c) ekspert za zaštitu od zračenja u visokom obrazovanju i naučno-istraživačkom radu.
- (2) Ekspert za zaštitu od zračenja je dužan provesti sve testove potrebne za procjenu doze i dati profesionalno i nezavisno ekspertno mišljenje pravnom licu iz oblasti zaštite od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, u skladu s važećim propisima u djelatnosti u kojoj je priznat, a koje su navedene u stavu (1) ovog člana.
- (3) Ekspert za zaštitu od zračenja je dužan provesti sve testove potrebne za procjenu doze i dati profesionalno i nezavisno ekspertno mišljenje pravnom licu iz oblasti zaštite od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, u skladu s važećim propisima i u ostalim djelatnostima koje nisu navedene u stavu (1) ovog člana.
- (4) Nakon priznavanja statusa, ekspert za upravljanje radioaktivnim otpadom je dužan dati ekspertno mišljenje pravnom licu i operatoru skladišta radioaktivnog otpada o upravljanju radioaktivnim otpadom i zaštiti okoliša od zračenja u skladu s važećim propisima.
- (5) Nakon priznavanja statusa, ekspert za sigurnost transporta je dužan dati ekspertno mišljenje pravnom licu o transportu radioaktivnih materijala u skladu s važećim propisima.
- (6) Ekspert je dužan dostaviti kopiju ekspertnog mišljenja Državnoj regulatornoj agenciji za radijacijsku i nuklearnu sigurnost (u daljnjem tekstu: Agencija) istovremeno kada i pravnom licu.

Član 5.

(Certifikat o priznavanju statusa)

- (1) Da bi obavljao poslove eksperta u skladu s važećim propisima, kandidat za priznavanje statusa je dužan dobiti certifikat o priznavanju statusa kvalificiranog eksperta.
- (2) Sadržaj i izgled certifikata iz stava (1) ovog člana određuje Agencija.
- (3) Sadržaj i izgled certifikata je prikazan u Aneksu 1, koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (4) Certifikat se mora održavati čitljivim i postavlja se na vidnom mjestu u prostorijama pravnog lica ili nosioca autorizacije.

Član 6.

(Prvo priznavanje statusa)

Pravno, odnosno fizičko lice je dužno podnijeti dokaze o ispunjenosti općih i posebnih uslova, i dostaviti listu dokaza u cilju priznavanja statusa eksperta.

A. OPĆI USLOVI ZA PRIZNAVANJE STATUSA

(a) Školska sprema:

- 1) Kandidat za eksperta za zaštitu od zračenja u medicinskim djelatnostima dužan je dostaviti dokaz o završenom prirodno-matematičkom fakultetu – odsjek fizika – ili elektrotehničkom fakultetu, sa minimalno 240 ECTS.
- 2) Kandidat za eksperta za zaštitu od zračenja u nemedicinskim djelatnostima dužan je dostaviti dokaz o završenom mašinskom fakultetu ili prirodno-matematičkom fakultetu – odsjek fizika ili hemija – ili elektrotehničkom fakultetu, sa minimalno 240 ECTS.
- 3) Kandidat za eksperta za zaštitu od zračenja u visokom obrazovanju i naučno-istraživačkom radu dužan je dostaviti dokaz o završenom mašinskom fakultetu ili prirodno-matematičkom fakultetu – odsjek fizika ili hemija – ili elektrotehničkom fakultetu, sa minimalno 240 ECTS.
- 4) Kandidat za eksperta za upravljanje radioaktivnim otpadom dužan je dostaviti dokaz o završenom mašinskom fakultetu ili prirodno-matematičkom fakultetu – odsjek fizika ili hemija – ili elektrotehničkom fakultetu, sa minimalno 240 ECTS.
- 5) Kandidat za eksperta za sigurnost transporta radioaktivnih materijala dužan je dostaviti dokaz o završenom tehničkom ili prirodno-matematičkom fakultetu, sa minimalno 240 ECTS, i posjedovati ADR dozvolu za klasu 7.

(b) Radno iskustvo

- 1) Kandidat za eksperta za zaštitu od zračenja u medicinskim djelatnostima je lice:
  - i. profesionalno izloženo jonizirajućem zračenju;

- ii. koje ima tri godine radnog iskustva na poslovima medicinske fizike (u dijagnostičkoj radiologiji ili nuklearnoj medicini ili radioterapiji).
- 2) Kandidat za eksperta za zaštitu od zračenja u nemedicinskim djelatnostima je lice:
- i. profesionalno izloženo jonizirajućem zračenju;
  - ii. koje ima tri godine radnog iskustva u industrijskoj primjeni izvora zračenja ili tri godine radnog iskustva u oblasti zaštite od zračenja.
- 3) Kandidat za eksperta za zaštitu od zračenja u visokom obrazovanju i naučno-istraživačkom radu je lice:
- i. koje ima pet godina radnog iskustva u korištenju izvora zračenja u visokom obrazovanju i naučno-istraživačkom radu.
- 4) Kandidat za eksperta za upravljanje radioaktivnim otpadom je lice:
- i. profesionalno izloženo jonizirajućem zračenju;
  - ii. koje ima pet godina radnog iskustva u upravljanju radioaktivnim otpadom.
- 5) Kandidat za eksperta za sigurnost transporta radioaktivnih materijala je lice koje ima tri godine radnog iskustva u oblasti transporta radioaktivnih materijala.

B. POSEBNI USLOVI ZA PRIZNAVANJE STATUSA

- 1) Kandidat za eksperta za zaštitu od zračenja u medicinskim djelatnostima dužan je podnijeti dokaze o obuci iz oblasti zaštite od zračenja, ekvivalentno kursu od najmanje tri stotine (300) sati po osnovnom planu i dodatnom dijelu koji se odnosi na medicinu, a koji se nalaze u tabeli 1 Aneksa 2 ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.
- 2) Kandidat za eksperta za zaštitu od zračenja u nemedicinskim djelatnostima dužan je podnijeti dokaze o obuci iz oblasti zaštite od zračenja, ekvivalentno kursu od najmanje osamdeset (80) sati po osnovnom planu i dodatnom dijelu, koji se odnosi na opću industriju, a koji se nalaze u tabeli 1 Aneksa 2 ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.
- 3) Kandidat za eksperta za zaštitu od zračenja u visokom obrazovanju i naučno-istraživačkom radu dužan je podnijeti dokaze o obuci iz oblasti zaštite od zračenja, ekvivalentno kursu od najmanje osamdeset (80) sati po osnovnom planu i dodatnom dijelu, koji se odnosi na istraživanje i obuku, a koji se nalaze u tabeli 1 Aneksa 2 ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio.
- 4) Kandidati za eksperta za zaštitu od zračenja iz st. (1), (2) i (3) dužni su demonstrirati praktičnu kompetentnost za pet elemenata iz osnovnog plana znanja za koje se zahtijeva detaljno razumijevanje (DR), a koji su navedeni u tabeli 1 Aneksa 2 ovog pravilnika, i to: 10c, 11b, 11c, 11e i 12f.
- 5) Kandidat za eksperta za upravljanje radioaktivnim otpadom dužan je podnijeti dokaze o obuci iz oblasti upravljanja radioaktivnim otpadom, ekvivalentno kursu od najmanje osamdeset (80) sati po osnovnom planu, koji se nalazi u tabeli 1 Aneksa 3 ovog pravilnika i

čini njegov sastavni dio.

- 6) Kandidat za priznavanje eksperta za upravljanje radioaktivnim otpadom dužan je demonstrirati praktičnu kompetentnost za šest elemenata iz osnovnog plana znanja za koje se zahtijeva detaljno razumijevanje (DR), a koji su navedeni u tabeli 1 Aneksa 3 ovog pravilnika, i to: 10c, 11b, 11d, 12d, 13a i 13c.
- 7) Kandidat za eksperta za upravljanje radioaktivnim otpadom kojem je već priznat status eksperta za zaštitu od zračenja dužan je dostaviti dokaze o zahtjevima navedenim u tabeli 1 Aneksa 3 ovog pravilnika, i to: 10c, 10d, 10e, 10f, 11b, 11d, 11e, 11f i 12a.
- 8) Kandidat za priznavanje eksperta za sigurnost transporta radioaktivnih materijala dužan je podnijeti dokaze o obuci iz oblasti transporta radioaktivnih materijala, ekvivalentno kursu od najmanje osamdeset (80) sati po osnovnom planu, koji se nalazi u tabeli 1 Aneksa 4 ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.
- 9) Kandidat za priznavanje statusa eksperta mora dostaviti dokaze za svaku stavku koja je navedena u osnovnom planu znanja i dodatnom dijelu.

C. LISTA DOKAZA ZA PRIZNAVANJE STATUSA

- 1) Kandidat za priznavanje eksperta dužan je podnijeti dokaze o kompetentnosti u svojoj oblasti.
- 2) Kandidat za priznavanje eksperta svoju kompetentnost dokazuje izradom liste dokaza na odgovarajućem obrascu, koju dostavlja Agenciji.
- 3) Kandidat za priznavanje eksperta dužan je ispuniti sve stavke koje su navedene u obrascu, a čiji sadržaj i izgled određuje Agencija.
- 4) Sadržaj i izgled liste dokaza je prikazan u Aneksu 5 ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 7.

(Administrativne procedure)

- (1) Pravno, odnosno fizičko lice podnosi zahtjev Agenciji za priznavanje statusa eksperta.
- (2) Zahtjev se sastoji od:
  - a) prijavnog obrasca iz Aneksa 6 ovog pravilnika;
  - b) ovjerene kopije dokumenta kojim se dokazuje identitet;
  - c) potrebne dokumentacije za opće uslove, posebne uslove i listu dokaza iz člana 6 ovog pravilnika.

Član 8.

(Korištenje naziva)

Kandidat kojem Agencija prizna status eksperta može naziv „ekspert za zaštitu od zračenja“, „ekspert za upravljanje radioaktivnim otpadom“ ili „ekspert za sigurnost transporta radioaktivnih materijala“ koristiti u svom radu, stručnom predstavljanju i pisati ga iza svog imena i prezimena.

Član 9.

(Postupak priznavanja statusa)

Postupak priznavanja statusa i evaluaciju kandidata za kojeg je pravno, odnosno fizičko lice podnijelo zahtjev za priznavanje statusa eksperta vrši Komisija za priznavanje statusa, koju formira Agencija.

Član 10.

(Komisija za priznavanje statusa)

- (1) Predsjednika i članove Komisije za priznavanje statusa eksperta (u daljnjem tekstu: Komisija) rješenjem imenuje direktor Agencije na period od dvije godine, uz mogućnost reizbora.
- (2) Komisija se sastoji od pet članova, i to od dva vanjska člana i tri člana Agencije.
- (3) Članovi Komisije moraju imati najmanje sedam godina iskustva u oblasti zaštite od zračenja i primjene izvora zračenja.
- (4) Najmanje jedan od vanjskih članova Komisije mora biti priznati ekspert za zaštitu od zračenja u državi iz koje dolazi.
- (5) Jedan od članova Komisije mora biti diplomirani pravnik sa radnim iskustvom u oblasti zaštite od zračenja.
- (6) Komisija na svojoj konstituirajućoj sjednici donosi poslovnik o radu.

Član 11.

(Kriteriji za izbor članova Komisije)

Pored odredbi iz člana 10 ovog pravilnika, članovi Komisije moraju zadovoljavati sljedeće opće kriterije:

- a) da su aktivni u oblasti svog djelovanja;
- b) da djeluju nezavisno i ostanu nepristrasni;
- c) da aktivno doprinose oblasti svog djelovanja na državnom i međunarodnom nivou.

Član 12.

(Sjednice Komisije)

- (1) Komisija radi i odlučuje na sjednicama, koje se sazivaju po potrebi.

- (2) U izuzetnim slučajevima može se održati i telefonska sjednica Komisije.
- (3) Sjednice saziva predsjednik Komisije i o radu Komisije se vodi zapisnik.
- (4) Sjednice se mogu po potrebi i tonski snimati.
- (5) Zapisnici o radu Komisije se čuvaju u arhivi Agencije u roku određenom važećim propisima.

Član 13.

(Sazivanje sjednice i donošenje prijedloga)

- (1) Predsjednik Komisije dostavlja članovima Komisije pozive za sjednicu sa prijedlogom dnevnog reda sedam dana prije održavanja sjednice.
- (2) Sjednica se može održati ako je prisutno više od polovine članova Komisije.
- (3) Na sjednici Komisije se glasa javno, a prijedlozi odluka se donose natpolovičnom većinom glasova svih članova Komisije.
- (4) Član Komisije koji se ne slaže sa odlukom može tražiti da se njegovo izdvojeno mišljenje s obrazloženjem unese u zapisnik.

Član 14.

(Sekretar Komisije)

Administrativne poslove u vezi s radom Komisije obavlja sekretar Komisije kojeg rješenjem imenuje direktor Agencije iz redova zaposlenika Agencije.

Član 15.

(Prvo priznavanje statusa)

- (1) Komisija donosi prijedlog odluke o prvom priznavanju statusa eksperta u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva iz člana 7 ovog pravilnika.
- (2) Prijedlog odluke iz stava (1) ovog člana Komisija dostavlja direktoru Agencije koji u roku od sedam dana od dana prijema prijedloga odluke donosi konačno rješenje o priznavanju statusa.
- (3) Kandidatima kojima je priznat status eksperta izdaje se certifikat o priznavanju statusa.
- (4) Prvo priznavanje statusa eksperta je vremenski ograničeno na period od pet godina.

Član 16.

(Registar eksperata)

- (1) Agencija vodi registar lica kojima je priznat status eksperta.
- (2) Registar lica kojima je priznat status eksperta i pravnih lica u kojima su zaposleni eksperti objavljuje se na službenoj internet stranici Agencije.

Član 17.
(Neispunjavanje uslova)

- (1) Ako Komisija utvrdi da kandidat ne ispunjava uslove za prvo priznavanje statusa eksperta, Komisija o tome sačinjava prijedlog rješenja.
- (2) Prijedlog rješenja se dostavlja direktoru Agencije.
- (3) Direktor Agencije donosi konačno rješenje o odbijanju zahtjeva za priznavanje statusa koje se dostavlja pravnom, odnosno fizičkom licu.
- (4) U obrazloženju rješenja iz stava (3) ovog člana mora se navesti koji kriteriji o priznavanju statusa nisu zadovoljeni.

Član 18.
(Žalba)

- (1) U slučaju da je kandidatu odbijen zahtjev za priznavanje statusa eksperta, pravno, odnosno fizičko lice ima pravo žalbe.
- (2) Žalba se dostavlja Agenciji u roku od 15 dana od dana uručenja rješenja o odbijanju zahtjeva za priznavanje statusa eksperta.
- (3) Direktor Agencije u slučaju iz stava (2) ovog člana svojim rješenjem formira drugostepenu komisiju od tri člana, koja razmatra predmetnu žalbu.
- (4) Drugostepena komisija dostavlja prijedlog rješenja direktoru Agencije, koji donosi konačno rješenje po žalbi u roku od 15 dana od dana prijema prijedloga rješenja, koje se dostavlja pravnom, odnosno fizičkom licu.
- (5) Postupak po žalbi se vodi po načelima upravnog postupka.

Član 19.
(Ponovni postupak)

Ako kandidatu nije priznat status eksperta, pravno, odnosno fizičko lice može ponovo pokrenuti postupak za priznavanje statusa u roku koji ne može biti kraći od šest mjeseci od dana donošenja rješenja navedenog u članu 18 stav (4).

Član 20.
(Povlačenje priznavanja statusa eksperta)

- (1) Agencija može povući priznavanje statusa eksperta u slučaju da ekspert:
  - a) odbije dati ekspertno mišljenje koje se od njega traži;
  - b) krivotvori podatke u zahtjevu za priznavanje statusa eksperta ili dokumentima koje potpisuje tokom svog rada;
  - c) koristi metode ili procedure koje ne zadovoljavaju postojeće prihvaćene

- profesionalne standarde;
- d) ne provede odgovarajući nadzor ili usmjeravanja pojedinaca koji provode testove ili prikupljaju podatke pod nadzorom, odnosno potpisom eksperta;
  - e) propusti da dostavi adekvatnu dokumentaciju Agenciji;
  - f) propusti da dostavi odgovarajuće dokaze o početnoj ili kontinuiranoj obuci i radnom iskustvu.
- (2) U slučajevima iz stava (1) ovog člana direktor Agencije formira posebnu komisiju od tri člana u kojoj jedan od članova mora biti ekspert, i koja će utvrditi činjenično stanje i donijeti odgovarajući prijedlog o povlačenju priznavanja.
- (3) Na osnovu prijedloga komisije direktor Agencije donosi rješenje o povlačenju priznavanja, koje se dostavlja pravnom, odnosno fizičkom licu.

Član 21.

(Žalba na povlačenje priznavanja)

- (1) Pravno, odnosno fizičko lice ima pravo žalbe u slučaju da je povučeno priznavanje statusa eksperta.
- (2) Žalba se dostavlja Agenciji u roku od 15 dana od dana uručenja rješenja o povlačenju priznavanja statusa eksperta.
- (3) Direktor Agencije u ovom slučaju svojim rješenjem formira drugostepenu komisiju od tri člana, koja razmatra osnovanost prvobitnog rješenja.
- (4) Drugostepena komisija dostavlja prijedlog rješenja direktoru Agencije, koji u roku od 15 dana od dana prijema prijedloga rješenja donosi konačno rješenje po žalbi.
- (5) Postupak po žalbi se vodi po načelima upravnog postupka.
- (6) Nakon povlačenja priznavanja statusa eksperta pravno, odnosno fizičko lice nema pravo da zatraži priznavanje statusa za to lice u naredne tri godine.

Član 22.

(Obnavljanje priznavanja statusa)

- (1) Pravno, odnosno fizičko lice je dužno podnijeti zahtjev za ponovno priznavanje statusa eksperta nakon isteka perioda prvog priznavanja statusa od pet godina.
- (2) Agencija u roku od šest mjeseci prije isteka važenja prvog priznavanja statusa eksperta obavještava pravno, odnosno fizičko lice u pisanoj formi da rok važenja certifikata istječe i da je potrebno obnavljanje certifikata.
- (3) Pravno, odnosno fizičko lice je dužno podnijeti zahtjev za ponovno priznavanje statusa u roku od tri mjeseca prije isteka roka važenja prvog priznavanja.
- (4) Period važenja ponovnog priznavanja statusa je pet godina.

Član 23.

(Uslovi za obnavljanje priznavanja statusa)

- (1) Pravno, odnosno fizičko lice je dužno dostaviti dokaze o kontinuiranoj obuci i profesionalnom razvoju kandidata Komisiji Agencije na razmatranje u cilju obnavljanja priznavanja statusa.
- (2) Pored certifikata o prvom priznavanju statusa, dokaz iz stava (1) ovog člana treba sadržavati:
  - a) jasno razumijevanje uloge eksperta;
  - b) detaljno poznavanje relevantne legislative;
  - c) poznavanje razvoja legislative u prethodnom periodu;
  - d) poznavanje tehnološkog napretka relevantnog za oblast eksperta.

Član 24.

(Obaveze nosioca autorizacije)

- (1) Nositelj autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima zračenja čiji poslovi zahtijevaju angažiranje eksperta dužan je angažirati odgovarajućeg eksperta za pojedine poslove.
- (2) Nositelj autorizacije može angažirati pravno lice u kojem je zaposlen ekspert za zaštitu od zračenja na osnovu ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji.
- (3) Nositelj autorizacije može angažirati eksperta kao zaposlenog sa punim radnim vremenom ili kao konsultanta, zavisno od sadržaja traženog zahtjeva za ekspertno mišljenje, sklapanjem odgovarajućeg ugovora.
- (4) Nositelj autorizacije angažira konsultanta-vanjskog saradnika sklapanjem ugovora sa pravnim licem u kojem je zaposlen ekspert ili sa fizičkim licem.
- (5) Nositelj autorizacije je dužan osigurati da ekspert ima pristup svim informacijama i prostorijama koje su potrebne za njegov rad. Informacije uključuju jasnu izjavu o sadržaju ekspertnog mišljenja koje se traži od eksperta.
- (6) Nositelj autorizacije je na posebnom obrascu dužan obavijestiti Agenciju kojeg je eksperta angažirao kao svog odgovarajućeg eksperta u roku od 30 dana nakon angažiranja eksperta.
- (7) Sadržaj i izgled obrasca određuje Agencija.
- (8) Obrazac iz stava (7) ovog člana je prikazan u Aneksu 7, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 25.

(Vodiči)

- (1) Agencija donosi Vodič za popunu prijavnog obrasca i Vodič za kreiranje liste dokaza, po kojem je kandidat za priznavanje eksperta dužan postupati.
- (2) Vodič se objavljuje na službenoj internet stranici Agencije.

Član 26.

(Strani državljani)

- (1) Strani državljanin može podnijeti zahtjev za priznavanje statusa eksperta ako ima riješen radno pravni status u Bosni i Hercegovini.
- (2) Podnosilac zahtjeva za priznavanje statusa eksperta mora ispuniti odredbe ovog pravilnika u oblasti u kojoj podnosi zahtjev za priznavanje statusa eksperta.
- (3) Svi dokazi potrebni za priznavanje statusa moraju biti dostavljeni na jednom od zvaničnih jezika u Bosni i Hercegovini.

Član 27.

(Prijelazne odredbe)

- (1) Pravna lica su dužna uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog pravilnika u roku od tri mjeseca od njegovog stupanja na snagu.
- (2) Svako nepoštovanje ovog pravilnika bit će sankcionirano u skladu s važećim propisima.

Član 28.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

Broj, 04-02-983 /14
Sarajevo, 22.10.2014. godine

D I R E K T O R
Emir Dizdarević

ANEKSI

Aneks 1: Certifikat o priznavanju statusa eksperta

Na osnovu člana 16 stav (1), člana 17 i člana 18 Zakona o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini i člana 5 Pravilnika o priznavanju statusa kvalificiranog eksperta, Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost izdaje

CERTIFIKAT
o priznavanju statusa eksperta

.....
(Unijeti ime i prezime kandidata koji/koja ispunjava kriterije za priznavanje statusa eksperta)

.....
(Unijeti naziv vrste eksperta i djelatnosti)

Direktor

.....

Sarajevo, ... godine

Ovaj certifikat vrijedi do   /   /20   godine.

Certifikat broj: .....

Aneks 2: Osnovni plan znanja i dodatni dio

Tabela 1: Plan potrebnog znanja za eksperta za zaštitu od zračenja

Teme osnovnog plana i dodatnog dijela	Sadržaj	Nivo potrebnog znanja
1. Osnove atomske i nuklearne fizike	<ul style="list-style-type: none"> • Prirodna i vještačka (proizvedena) radioaktivnost. Osnovni zakoni. • Priroda i osobine zračenja. • Nuklearne reakcije. Presjek nuklearne reakcije. Nuklearna fisija. • Uređaji koji proizvode jonizirajuće zračenje elektronskim putem. • Karakteristike radioaktivnih izvora i opreme koja proizvodi jonizirajuća zračenja elektronskim putem, koja se koristi u medicini, naučnom istraživanju i industrijskoj radiografiji. • Zaštita od izvora jonizirajućeg zračenja • Proračun zaštitnih barijera <ul style="list-style-type: none"> ○ Naelektrisane čestice. Zakočno zračenje. ○ Elektromagnetska zračenja. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proračun zaštite za tačkasti izvor, proračun zaštite za veće izvore jednostavne geometrije ○ Neutroni <ul style="list-style-type: none"> ▪ Razmatranje mehanizma aktivacije neutrona u proračunu zaštitnih barijera. 	OR ^(*)
2. Osnove radijacijske biologije	<ul style="list-style-type: none"> • Mehanizmi djelovanja jonizirajućeg zračenja na žive organizme. • Radioosjetljivost ćelija. • Odgovor ćelije na zračenje. Modificirajući faktori. • Ukupni odgovor sistema i organa na zračenje. Somatski i genetski efekti. • Oštećenje uzrokovano djelovanjem jonizirajućeg zračenja. • Epidemiološke studije. 	OR
3. Interakcija zračenja sa materijom	<ul style="list-style-type: none"> • Naelektrisane čestice, fotoni, neutroni • Vrste nuklearnih reakcija • Inducirana radioaktivnost 	OR
4. Biološki efekti zračenja	<ul style="list-style-type: none"> • Deterministički biološki efekti jonizirajućeg zračenja • Stohastički biološki efekti jonizirajućeg zračenja • Odnos doza – odgovor • Efekti ozračivanja cijelog tijela 	OR

	<ul style="list-style-type: none"> • Efekti parcijalnog ozračivanja 	
5. Detekcija i metode mjerenja (uključujući mjernu nesigurnost i granice detekcije)	<ul style="list-style-type: none"> • Fizički principi detekcije. • Sistemi za detekciju i mjerenje. • Kontrola kvaliteta, kalibracija i verifikacija sistema za detekciju i mjerenje. • Statistika brojanja i greške. Nepouzdanost. Granice detekcije. Statistička obrada rezultata. 	OR
6. Veličine i jedinice (uključujući regulatorne dozimetrijske veličine)	<ul style="list-style-type: none"> • Veličine i jedinice • Vrste doza (apsorbirana doza, ekvivalentna doza, efektivna doza, očekivana doza) • Granice doza, ograničenja • Dozimetrijski proračuni 	OR
7. Osnovni standardi za zaštitu od zračenja (epidemiologija, LNT hipoteza za stohastičke i determinističke efekte)	<ul style="list-style-type: none"> • Ukupni odgovor sistema i organa na zračenje. Somatski i genetski efekti. Stohastički i deterministički efekti. • Oštećenje djelovanjem jonizirajućeg zračenja. • Epidemiološke studije. 	OR
8. ICRP principi		
8a. Opravdanost	<ul style="list-style-type: none"> • Opravdanost djelatnosti 	OR
8b. Optimizacija	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizacija zaštite 	OR
8c. Ograničenje doza	<ul style="list-style-type: none"> • Granice doza 	OR
9. Djelatnosti i intervencije (uključujući prirodno zračenje)	<ul style="list-style-type: none"> • Djelatnosti i intervencije 	OR
10. Zakonska osnova		
10a. Međunarodne preporuke/konvencije	<ul style="list-style-type: none"> • Konceptualni okvir (ICRP osnovni okvir, opravdanost /optimizacija / granice doza, sistem zaštite za intervencije) • Međunarodne organizacije (IAEA, ICRP, ICRU, UNSCEAR, OECD) 	OP ^(*)
10b. Legislativa Evropske unije	<ul style="list-style-type: none"> • Relevantne EURATOM direktive iz oblasti zaštite od zračenja 	OP
10c. Legislativa Bosne i Hercegovine (uključujući nadležne organe)	<ul style="list-style-type: none"> • Zakon • Regulatorni organ • Regulatorni sistem 	DR^(*)
10d. Ostala relevantna legislativa	<ul style="list-style-type: none"> • Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva 	OR
11. Operativna zaštita od zračenja		
11a. Vrste izvora zračenja (zatvoreni, otvoreni, rendgen uređaji, akceleratori)	<ul style="list-style-type: none"> • Vrste izvora zračenja – otvoreni i zatvoreni • Radioaktivni izvori – prirodni i proizvedeni • Korištenje radioaktivnih izvora (medicina, istraživanje, industrija, akceleratori, nuklearna medicina, radioterapija i dr.) 	OR
11b. Procjena hazarda i rizika (uključujući utjecaj na	<ul style="list-style-type: none"> • Radijacijski rizik povezan sa radiološkim objektima tokom rutinskih djelatnosti i u hitnim 	DR

okoliš)	<p>slučajevima.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanjsko ozračivanje. • Kontaminacija. Putevi ugradnje, deponiranja i eliminacije iz ljudskog organizma. • Utjecaj na okoliš. Izvori zračenja. Putevi izlaganja. • Analiza radijacijskih hazarda postrojenja. • Mjere radijacijske sigurnosti povezane s projektom (odabir mjesta, projektiranje, izbor izvora i uređaja, mjerna instrumentacija, sistemi zaštite). 	
11c. Minimizacija rizika	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljanje radnih standarda, pristup i zadržavanje u područjima sa radijacijskim rizikom • Kontaminacija radnika – izbjegavanje /minimizacija / vanredne mjere • Odgovarajući balans između doze za zaposlene i doze za stanovništvo • Kontrola ekspozicije 	DR
11d. Kontrola oslobađanja u okoliš	<ul style="list-style-type: none"> • Radijacijski monitoring, kontaminacija, efluenti i radioaktivni otpad • Sistem ograničavanja ispuštanja u okoliš • Metodologija proračuna ispuštanja u okoliš za tečna i gasovita ispuštanja • Atmosferska i hidrološka disperzija • Radiološke analitičke studije • Program monitoringa zračenja okoliša 	OR
11e. Monitoring: područja, personalna dozimetrija (vanjska, unutrašnja, biološka)	<ul style="list-style-type: none"> • Glavni personalni dozimetrijski sistemi. Karakteristike i primjena. • Direktne i indirektne metode određivanja unutrašnje kontaminacije. Procjena doze. • Dozimetrija radnih prostora i zone. • Biološki indikatori. • Održavanje, verifikacija i kalibracija sistema za detekciju i mjerenje jonizirajućeg zračenja. • Dozimetrijski i medicinski nadzor lica profesionalno izloženih zračenju. 	DR
11f. Koncept kritične doze / proračun doze za kritičnu grupu	<ul style="list-style-type: none"> • Određivanje kritične grupe • Procjena doze za kritičnu grupu 	OP
11g. Ergonomija (dizajn prilagođen korisniku i izgled instrumentacije)		OP
11h. Operativna pravila i planiranje odgovora na vanredne situacije	<ul style="list-style-type: none"> • Relevantni aspekti pisanih procedura za upravljanje radioaktivnim otpadom • Formacija i obuka osoblja 	OR
11i. Procedure za hitne	<ul style="list-style-type: none"> • Relevantni aspekti planiranja odgovora na hitne 	OR

radijacijske situacije	<p>radijacijske situacije</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zahtjevi za izvještavanje • Istraživanje incidenata • Zahtjevi za monitoring okoliša u radijacijskim hitnim situacijama 	
11j. Aktivnosti na sanaciji / dekontaminacija	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring nakon incidenta • Mjere sanacije • Zaštita stanovništva nakon incidenta • Raspoloživost opreme i metode za postupanje sa prosipanjem radioaktivnog materijala i drugi incidenti 	OR
11k. Analiza proteklih incidenata, uključujući osvrt na iskustvo		OP
<p>12. Organizacija zaštite od zračenja</p> <p>12a. Uloga eksperata za zaštitu od zračenja, tehničkih servisa, službe za zaštitu od zračenja i osobe odgovorne za zaštitu od zračenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uloga eksperata za zaštitu od zračenja, tehničkih servisa, službe za zaštitu od zračenja i osobe odgovorne za zaštitu od zračenja 	OR
12b. Kultura sigurnosti		OR
12c. Vještine komuniciranja	<ul style="list-style-type: none"> • Efektivna komunikacija 	OR
12d. Vođenje evidencije (izvori, doze, neuobičajene pojave)	<ul style="list-style-type: none"> • Vođenje evidencije u skladu s regulativom • Sadržaj, format i održavanje evidencije 	OR
12e. Odobrenja za rad i druge autorizacije		OR
12f. Utvrđivanje radnih prostora i klasifikacija radnika	<ul style="list-style-type: none"> • Klasifikacija profesionalno izloženih lica i radnih prostora, zavisno od pratećeg rizika. • Kontrolirana zona i zona pod nadzorom 	DR
12f. Kontrola kvaliteta/audit	<ul style="list-style-type: none"> • Uloga eksperta za zaštitu od zračenja u auditu 	OR
12g. Saradnja sa ugovaračima	<ul style="list-style-type: none"> • Ekspertno mišljenje za nosioca autorizacije o procedurama za ugovarače i posjetioce u cilju ispunjavanja odredbi važećih propisa 	OP
13. Upravljanje radioaktivnim otpadom		
13a. Principi upravljanja	<ul style="list-style-type: none"> • Opcije upravljanja radioaktivnim otpadom 	OP
13b. Principi odlaganja	<ul style="list-style-type: none"> • Opcije odlaganja radioaktivnog otpada 	OP
13. Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Transport radioaktivnih materijala u skladu s važećim propisima 	OP
14. Bezbjednost radioaktivnih materijala	<ul style="list-style-type: none"> • Razumijevanje gdje dobiti potreban savjet • Bezbjednosni zahtjevi za radioaktivne izvore tokom korištenja, skladištenja i transporta, u 	OR

	<p>skladu s važećim pravilnikom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razumijevanje namjene i korištenja bezbjednosnog plana • Razumijevanje zaštite povjerljivih informacija 	
<p>15. Dodatni dio</p> <p>15a. Opća industrija:</p> <p>(a) Korištenje zatvorenih izvora: - specifični problemi vezani za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrolirani pristup, posebno kod udaljenih lokacija • transport (terenska radiografija, pokretni izvori) • slučajna ekspozicija zaposlenih koji ne rade sa zračenjem • kultura sigurnosti (odgovarajuće rukovanje) • potencijalni hazardi specifičnih zatvorenih izvora • praktični primjeri akcidenta i pogrešne upotrebe koji su se desili <p>(b) Korištenje otvorenih izvora</p> <ul style="list-style-type: none"> • hazardi kod korištenja izotopa (uključujući nepažljivo korištenje) • posebni aspekti upravljanja otpadom (uključujući oslobađanje vazduhom i u tečnom stanju) • specifični hazardi povezani sa prirodnim zračenjem <p>15b. Istraživanje i obuka - Potencijalni hazardi sa kojim se istraživači i</p>		<p>OR</p> <p>OR</p> <p>OR</p>

<p>predavači mogu sresti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dizajniranje eksperimenata (njihovo razumijevanje) - Akceleratori (posebni problemi u uslovima istraživanja/obuke) - Posebni problemi sa X-zracima (npr. kristalografija) - Hazardi kod korištenja izotopa (uključujući nepažljivo rukovanje) <p>15c. Medicinska primjena</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrste i korištenje različitih dijagnostičkih i terapijskih procedura - Svjesnost potrebe zaštite pacijenta, posebno relevantne legislative EU i legislative Bosne i Hercegovine o zaštiti od zračenja kod medicinske ekspozicije, uključujući zahtjeve potencijalne ekspozicije i opreme. - Specifični problemi kontrole ekspozicije: <ul style="list-style-type: none"> a) osoblja, posjetilaca, stanovništva b) upravljanje otpadom iz bolnica c) projektiranje posebnih objekata (prostorija za posebne namjene) 		OR
--	--	----

(*) **OP** – Opće poznavanje

(*) **OR** – Osnovno razumijevanje

(*) **DR** – Detaljno razumijevanje

Aneks 3: Osnovni plan znanja

Tabela 1: Plan potrebnog znanja za eksperta za upravljanje radioaktivnim otpadom

Teme osnovnog plana	Sadržaj	Nivo potrebnog znanja
1. Osnove atomske i nuklearne fizike	<ul style="list-style-type: none"> • Struktura atoma i sastav nukleusa • Stabilni i nestabilni izotopi, aktivnost • Vrste radioaktivnog raspada • Nuklearna fisija • Poluživot i konstanta raspada • Radioaktivna ravnoteža • Efekti vrijeme, udaljenost i zaštitne barijere	OR ^(*)
2. Osnove radijacijske biologije	<ul style="list-style-type: none"> • Osnove radijacijske hemije • Efekti zračenja na ćeliju i tkiva	OR
3. Interakcija zračenja sa materijom	<ul style="list-style-type: none"> • Naelektrisane čestice, fotoni i neutroni • Vrste nuklearnih reakcija • Inducirana radioaktivnost	OR
4. Biološki efekti zračenja	<ul style="list-style-type: none"> • Deterministički biološki efekti jonizirajućeg zračenja • Stohastički biološki efekti jonizirajućeg zračenja • Odnos doza – odgovor • Efekti ozračivanja cijelog tijela • Efekti parcijalnog ozračivanja	OR
5. Metode detekcije i mjerenja za procjenu radioaktivnog otpada i monitoringa okoliša (uključujući mjernu nesigurnost i granice detekcije)	<ul style="list-style-type: none"> • Principi i teorija detekcije i mjerenja (efikasnost, osnovno zračenje, geometrija, statistika) • Vrste instrumenata za detekciju (gasni, jonizacijske komore, scinitilatori, termoluminiscencija, neutronske detektori) • Izbor instrumenata za detekciju • Interpretacija rezultata mjerenja instrumentima	OR
6. Veličine i jedinice (uključujući regulatorne dozimetrijske veličine)	<ul style="list-style-type: none"> • Veličine i jedinice • Vrste doza (apsorbirana doza, ekvivalentna doza, efektivna doza, očekivana doza) • Granice doza i ograničenja • Dozimetrijski proračuni	OR
7. Osnovni standardi za zaštitu od zračenja (epidemiologija, LNT	<ul style="list-style-type: none"> • Linearna hipoteza za stohastičke efekte • Granična hipoteza za	OR

hipoteza za stohastičke i determinističke efekte)	<ul style="list-style-type: none"> determinističke efekte Epidemiološke studije 	
8. ICRP principi		
8a. Opravdanost	<ul style="list-style-type: none"> Opravdanost djelatnosti 	OR
8b. Optimizacija	<ul style="list-style-type: none"> Optimizacija zaštite 	OR
8c. Ograničenje doza	<ul style="list-style-type: none"> Granice doza 	OR
9. Djelatnosti i intervencije (uključujući prirodne izvore zračenja)	<ul style="list-style-type: none"> Djelatnosti i intervencije 	OP ^(*)
10. Zakonska osnova		
10a. Međunarodne preporuke/konvencije	<ul style="list-style-type: none"> Konceptualni okvir (ICRP osnovni okvir, opravdanost / optimizacija / granice doza, sistem zaštite za intervencije) Međunarodne organizacije (IAEA, ICRP, ICRU, UNSCEAR, OECD) 	OP
10b. Legislativa Evropske unije	<ul style="list-style-type: none"> Relevantne EURATOM direktive iz oblasti upravljanja radioaktivnim otpadom 	OP
10c. Legislativa i regulativa Bosne i Hercegovine (uključujući nadležne organe)	<ul style="list-style-type: none"> Zakon Regulatorno tijelo Regulatorni sistem 	DR^(*)
10d. Ostala relevantna regulativa u vezi s radioaktivnim izvorima i radioaktivnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> Pravilnik o kontroli zatvorenih radioaktivnih izvora visoke aktivnosti i izvora nepoznatog vlasnika Pravilnik o radioaktivnom otpadu Pravilnik o zaštiti okoliša od zračenja 	OR
10e. Ostala legislativa koja se odnosi na radioaktivne materijale	<ul style="list-style-type: none"> Plan za radijacijske vanredne situacije 	
10f. Ostala legislativa u vezi s radioaktivnim otpadom	<ul style="list-style-type: none"> Strategija upravljanja radioaktivnim otpadom 	
11. Operativna zaštita od zračenja		
11a. Vrste izvora zračenja (zatvoreni, otvoreni, akceleratori isključujući rendgen uređaje)	<ul style="list-style-type: none"> Vrste izvora zračenja – otvoreni i zatvoreni Radioaktivni izvori – prirodni i proizvedeni Korištenje radioaktivnih izvora (medicina, istraživanje, industrija, akceleratori, nuklearna medicina, radioterapija i dr.) 	OR

11b. Procjena hazarda i rizika (uključujući utjecaj na okoliš)	<ul style="list-style-type: none"> • Metode procjene radiološkog utjecaja • Putevi kojim oslobađanje radioaktivnosti može voditi do ekspozicije stanovništva: <ul style="list-style-type: none"> ○ Eksterno ○ Vazduhom – direktna ingestija ○ Vazduhom – depozicija, praćena ingestijom preko hrane ○ Vazduhom – inhalacija ○ Tečnim putem – direktna ingestija (voda za piće) ○ Tečnim putem – ingestija putem unošenja hrane ○ Kontaktom • Efekti bioakumulacije • Utjecaj zračenja na ostale vrste 	DR
11c . Minimizacija rizika	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola radioaktivnog otpada 	OP
11d. Kontrola oslobađanja u okoliš	<ul style="list-style-type: none"> • Razumijevanje zahtjeva iz Pravilnika o radioaktivnom otpadu • Vođenje evidencije o radioaktivnom materijalu • Ispitivanje u slučaju radijacijskih incidenata • Razumijevanje sistema za izvještavanje o radioaktivnim izvorima i ispuštanju 	DR
11 e. Monitoring: područja, personalna dozimetrija (vanjska, unutrašnja, biološka)	<ul style="list-style-type: none"> • Metode individualnog monitoringa • Monitoring radnog mjesta – instrumentacija i metode kontrole • Poznavanje procedura kalibracije instrumenata 	OP
11 f. Koncept kritične doze / proračun doze za kritičnu grupu	<ul style="list-style-type: none"> • Određivanje kritične grupe • Procjena doze za kritičnu grupu 	OR
11g. Ergonomija (dizajn prilagođen korisniku i izgled instrumentacije)		OP
11h. Operativna pravila i planiranje odgovora na vanredne situacije	<ul style="list-style-type: none"> • Relevantni aspekti pisanih procedura za upravljanje radioaktivnim otpadom 	OR
11i. Procedure za hitne radijacijske situacije	<ul style="list-style-type: none"> • Relevantni aspekti planiranja odgovora na hitne radijacijske situacije 	OR

	<ul style="list-style-type: none"> • Zahtjevi za izvještavanje • Istraživanje incidenata • Zahtjevi za monitoring okoliša u radijacijskim hitnim situacijama 	
11j. Aktivnosti na sanaciji / dekontaminacija	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring nakon incidenta • Mjere popravke • Zaštita stanovništva nakon incidenta • Raspoloživost opreme i metode za postupanje sa prosipanjem radioaktivnog materijala; drugi incidenti 	OR
11k. Analiza proteklih incidenata, uključujući osvrt na iskustvo		OP
12. Organizacija zaštite od zračenja		
12a. Uloga eksperata	<ul style="list-style-type: none"> • Uloga eksperta za radioaktivni otpad • Uloga eksperta za zaštitu od zračenja 	OR
12b. Kultura sigurnosti		OR
12c. Vještine komuniciranja	<ul style="list-style-type: none"> • Efektivna komunikacija 	OR
12d. Vođenje evidencije (izvori, doze, neuobičajene pojave)	<ul style="list-style-type: none"> • Vođenje evidencije u skladu s regulativom • Sadržaj, format i održavanje evidencije 	OR
12e. Odobrenja za rad i druge autorizacije		OP
12f. Utvrđivanje radnih prostora i klasifikacija radnika	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrolirana zona i zona pod nadzorom 	OP
12g. Kontrola kvaliteta/audit	<ul style="list-style-type: none"> • Uloga eksperta u kontroli kvaliteta / auditu • Uloga vanjskih auditora • Saradnja sa inspekcijom 	OR
12h. Saradnja sa ugovaračima	<ul style="list-style-type: none"> • Ekspertno mišljenje za nosioca autorizacije o procedurama za ugovarače i posjetioce u cilju ispunjavanja odredbi pravilnika o upravljanju otpadom i pravilnika o zaštiti okoliša od zračenja 	OP
13. Upravljanje radioaktivnim otpadom		
13a. Upravljanje radioaktivnim otpadom (RAO)	<ul style="list-style-type: none"> • Izvori radioaktivnog otpada, vrste otpada, klasifikacija otpada, 	DR

	<p>karakterizacija RAO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Principi upravljanja RAO: razrjeđenje i raspršenje, koncentriranje, skladištenje za raspad, oslobađanje od kontrole. • Hijerarhija RAO: <ul style="list-style-type: none"> ○ Izbjegavanje ○ Minimizacija ○ Ponovno korištenje ○ Recikliranje ○ Odlaganje • Opcije skladištenja RAO • Opcije tretiranja RAO • Upravljanje neupotrebljivim zatvorenim izvorima: tehničke opcije i sigurnosni aspekti 	
13b. Ispitivanje radioaktivnog otpada	<ul style="list-style-type: none"> • Metode uzorkovanja i minimizacije sekundarnog otpada • Metode ispitivanja: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nesigurnosti i ograničenja u podacima o ispitivanju ○ Vođenje evidencije o ispitivanjima 	OR
13c. Odlaganje radioaktivnog otpada	<ul style="list-style-type: none"> • Opcije odlaganja RAO 	DR
14. Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Transport radioaktivnih materijala <ul style="list-style-type: none"> - Pakiranje radioaktivnih materijala i otpada za transport - Bezbjednost radioaktivnog materijala za vrijeme transporta 	OP
15. Monitoring okoliša	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring okoliša: atmosfere, vode, drugih indikatora okoliša, verifikacija zadovoljenja referentnih nivoa za okoliš, tehnike ispitivanja • Oprema potrebna za radijacijski monitoring okoliša • Metode uzorkovanja i analize za mjerenje radioaktivnosti okoliša • Mapiranje i prezentacija podataka za okoliš • Monitoring izvora: eksterno zračenje, tečni i gasni efluenti, verifikacija zadovoljavanja granica ispuštanja u okoliš 	OR

	<ul style="list-style-type: none"> • Primjena na različite izvore	
16. Bezbjednost radioaktivnih materijala	<ul style="list-style-type: none"> • Razumijevanje gdje dobiti potreban savjet • Bezbjednosni zahtjevi za radioaktivne izvore tokom korištenja, skladištenja i transporta, u skladu s važećim pravilnikom • Razumijevanje namjene i korištenja bezbjednosnog plana • Razumijevanje zaštite povjerljivih informacija	OR

Aneks 4: Osnovni plan znanja

Tabela 1: Plan potrebnog znanja za eksperta za sigurnost transporta radioaktivnih materijala

Teme osnovnog plana	Sadržaj	Nivo potrebnog znanja
<p>1. Opće preventivne i sigurnosne mjere</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrebna znanja uključuju zahtjeve odredbi Pravilnika o sigurnom transportu radioaktivnih materija i Pravilnika o bezbjednosti nuklearnog materijala i radioaktivnih izvora • Pripremanje uputstva za zaštitu od zračenja tokom transporta, bezbjednost transporta i bezbjednosni plan • Poznavanje posljedica koje mogu biti uzrokovane akcidentom koji uključuje radioaktivne materijale • Poznavanje glavnih uzroka akcidenata 	<p>OR^(*)</p>
<p>2. Odredbe koje se odnose na vrstu prijevoza na osnovu zakona u državi, standarda EU, međunarodnih konvencija i ugovora, posebno s obzirom na sljedeće</p>	<p>1. Klasifikacija opasnih (radioaktivnih) materijala:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klase opasnih materijala i principi njihove klasifikacije, - Priroda radioaktivnih materijala i predmeta koji se prevoze, - Njihova fizička, hemijska i toksikološka svojstva. <p>2. Opći zahtjevi za pakiranja radioaktivnih materijala, uključujući pakete (transportne kontejnere):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrste paketa, kodifikacija i označavanje/markiranje, - Zahtjevi za pakete i testovi za ispitivanje paketa, - Stanje paketa i povremene provjere. <p>3. Oznake i naljepnice za radioaktivne materijale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Označavanje paketa, UN brojevi, - Naljepnice, popunjavanje naljepnica i transportni indeks, - Stavljanje i uklanjanje naljepnica, - Plakatiranje i označavanje vozila. <p>4. Reference u transportnim dokumentima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informacije potrebne za transportne dokumente, - Izjava pošiljaoca o usklađenosti pošiljke. 	<p>OR</p> <p>OR</p> <p>OR</p> <p>OR</p> <p>OR</p>

	18. Zahtjevi koji se odnose na transportnu opremu	
--	--	--

(*) **OP** – Opće poznavanje

(*) **OR** – Osnovno razumijevanje

(*) **DR** – Detaljno razumijevanje

Nivo znanja / Broj sati	Definicija
OP / 1 – 5	Opće poznavanje – Zahtijeva se niži nivo znanja. Znati da teme postoje i biti svjestan njihovog značaja na proces rada. Takođe znati kako i gdje dobiti pomoć za temu ako je to potrebno.
OR / 6 – 10	Osnovno razumijevanje – Zahtijeva se srednji nivo znanja. Imati osnovno razumijevanje tema u detaljima koji dozvoljavaju ekspertu da ih primijene u cilju upoznavanja i procesa rada. Ako je to potrebno, mogu istraživati dalje resurse znanja i primijeniti ih u manje poznatim okolnostima.
DR / 11 – 15	Detaljno razumijevanje – Zahtijeva se visok nivo znanja. Dobro razumijevati teme i osnovne principe i moći primijeniti znanje u odgovarajućem kontekstu. Moći primijeniti znanje radeći od osnovnih principa do rada sa situacijama u novim ili nepoznatim područjima i moći utvrditi i utjecati na kratkotrajne i dugotrajne rezultate koji nastaju iz njihove primjene.

Aneks 5: Lista dokaza

Lista dokaza

Redni broj	Stavke
1.	Spisak sadržaja , u kojem su indeksirani svi dokazi.
2.	Sažetak , u kojem je svaka od većih stavki dokaza sumirana u kratki dodatni pasus u cilju jasne identifikacije kompetencija koju podržava.
3.	Referentna tabela 1^(*) , koja povezuje relevantne dijelove dokaza sa temama navedenim u Osnovnom planu .
4.	Referentna tabela 2 , koja povezuje relevantne dijelove dokaza sa zahtijevanom praktičnom kompetentnosti i radnim iskustvom .
5.	Referentna tabela 3 , koja navodi one dijelove dokaza koji demonstriraju sposobnost kandidata da daje adekvatno ekspertno mišljenje nosiocu autorizacije ili poslodavcu.

^(*) Referentne tabele 1, 2 i 3 date su u Vodiču za kreiranje liste dokaza.

Aneks 6: Prijavni obrazac

PRIJAVNI OBRAZAC

za priznavanje statusa kvalificiranog eksperta

1. LIČNI PODACI KANDIDATA

KANDIDAT	Prezime	Ime	Titula
DATUM ROĐENJA	Dan	Mjesec	Godina
KANDIDAT ZA EKSPERTA ZA	Zaštitu od zračenja u: a) medicinskim djelatnostima b) nemedicinskim djelatnostima c) visokom obrazovanju i naučno-istraživačkom radu	Upravljanje radioaktivnim otpadom	Siguran transport radioaktivnih materijala
ADRESA PRAVNOG LICA I ODGOVORNO LICE	Grad: Ulica i broj: Telefon Fiksni: Mobilni: E-mail: Potpis odgovornog lica i pečat:		
KONTAKT INFORMACIJE KANDIDATA	Telefon Fiksni: Mobilni: E-mail:		

2. KVALIFIKACIJE I OBUKA KANDIDATA

2.1. Stepeni obrazovanja, diplome

Fakultet

Zvanje			
Fakultet, grad, država			
Kvalifikacija			
Datum diplomiranja			
Područje studija			

Magisterij

Zvanje			
Fakultet, grad, država			
Kvalifikacija			
Datum magistriranja			
Područje istraživanja			
Naziv teze			

Doktorat

Zvanje			
Fakultet, grad, država			
Datum doktoriranja			
Područje istraživanja			
Naziv teze			

2.2. Dodatne informacije: Projekti, publikacije

2.3. Relevantne obuke, kursevi i naučni skupovi koje ste pohađali

Organizator	Naziv i program kursa	Trajanje (broj sati)	Datum održavanja	Da li je data ocjena
				Da/Ne
				Da/Ne
				Da/Ne

2.3.1. Ako je data ocjena, navedite:

Naziv kursa	Datum pohađanja	Metode ocjenjivanja	Rezultati koje ste postigli

2.4. Članstvo u profesionalnim i naučnim udruženjima

Udruženje	Članstvo	Vrsta članstva	Godina

3. PODACI O RADNOM ISKUSTVU

3.1. Radna mjesta (prethodnih 5 godina, počevši od sadašnjeg zaposlenja)

Od dan/mjesec/godina			Do dan/mjesec/godina			Naziv i adresa poslodavca	Naziv radnog mjesta	Opis radnih zadataka

3.2. Sadašnja organizacijska odgovornost (Navesti šemu)

--

3.3. Relevantne obuke i kursevi koje ste održali i koga ste obučavali

Organizator	Naziv i program obuke/kursa	Trajanje (broj sati)	Datumi održavanja	Osobe koje ste obučili

3.3. Početak rada sa izvorima zračenja

Dan	Mjesec	Godina

4. IZJAVA KANDIDATA

Ovim izjavljujem da je moja lista dokaza urađena u skladu s Vodičem za kreiranje liste dokaza i da sadrži sve stavke liste dokaza iz Aneksa 5 ovog pravilnika.

5. DATUM PRIJAVE

Dan	Mjesec	Godina

Potpis kandidata

Aneks 7: Obrazac o angažiranju eksperta

OBRAZAC o angažiranju eksperta

Nosilac autorizacije: .....

Broj licence: .....

Adresa: .....

Telefon: ..... Fax: ..... E-mail: .....

Djelatnosti nosioca autorizacije	Označiti sa X
Medicinske:	
- stomatološka rendgenologija	
- dijagnostička i interventna radiologija	
- radioterapija	
- nuklearna medicina (dijagnostika i terapija)	
Veterina	
Nemedicinske:	
- ispitivanje bez razaranja – radiografska ispitivanja (industrijska radiografija)	
- industrijsko ozračivanje za potrebe sterilizacije	
- ispitivanja bušotina	
- mjerenje prijenosnim mjeračima, detekcijske ili analitičke tehnike (debljine, gustine, nivoa, vlažnosti i drugo)	
- mjerenje nepokretnim mjeračima, detekcijske ili analitičke tehnike (debljine, gustine, nivoa, vlažnosti i drugo)	
- nemedicinska primjena otvorenih radioaktivnih izvora	
- proizvodnja izvora	
- proizvodnja uređaja koji proizvode zračenje i dodatne opreme	
Naučno-istraživačka	

Ime i prezime angažiranog eksperta

.....

Broj certifikata Agencije o priznavanju statusa eksperta

.....

Pravno lice u kojem je zaposlen ekspert

.....

Mjesto:

Datum:

M. P.

Direktor: